

Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja Natura eelhinnang Saare kinnistu detailplaneeringule

Tiridates OÜ (registrikood 10360691) esitas oma 10.08.2022 kirjaga Paide Linnavalitsusele taotluse algatada Saare katastriüksusel detailplaneeringu (DP) katastriüksuse osaliseks jagamiseks elamumaaks. Saare katastriüksus (katastritunnus 56502:002:0089, 100% maatulundusmaa) paikneb Järva maakonnas, Paide linnas, Kriilevälja külas. Katastriüksuse pindala on 2,65 ha, millest 0,79 ha (ligikaudu 30%) on metsamaa ja 1,86 ha muu maa (70%). Detailplaneeringuga soovitakse muuta kehtivat Paide valla üldplaneeringut, kuid on kooskõlas koostatava üldplaneeringuga, kus Saare kinnistu teeäärne osa on planeeritud perspektiivseks elamumaaks. Hetkel läbivad piirkonda discgolfi- ja jalutusrajad. Paide Linnavalitsus edastas 17.08.2022 kirjaga nr 7-1/22/47-2 info vajadusest Saare detailplaneeringuala suurendada mahus, et detailplaneeringuala kataks kogu Saare katastriüksuse ala ning ka Jõeääre ehk Kriilevälja – Kirila – Mündi tee (katastritunnus 56502:002:0014; lähiaadress: 15181 Kriilevälja-Kirila-Mündi tee, 100 % transpordimaa). Oma seisukohad planeeringu kohta on esitanud Transpordiamet (12.09.2022 kiri nr 7.2-2/22/18436-2, lisa 1) ja Põllumajandus- ja Toidumet (29.08.2022 kiri nr 6.2-6/9728-1, lisa 2).

Keskkonnamõju strateegiline eelhinnang ja Natura eelhinnang on vajalik teave otsustamaks keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) (s.h. võimaliku Natura asjakohase hindamise) vajaduse kohta. Kavandatav tegevus ei kuulu Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 33 (1) nimekirja, kus toodud tegevuste puhul on KSH algatamine kohustuslik. KSH vajaduse kaalumine on aga kohustuslik tulenevalt KeHJS § 33 (2) punkti 1 kohaselt, kuna algatatud detailplaneering muudab kehtivat Paide valla üldplaneeringut. Kuna planeeringuala läheduses on Pärnu jõe hoiuala, mis on kaasatud loodusala ka Natura 2000 võrgustikku, viiakse KSH eelhinnangu raames läbi ka Natura eelhindamine.

Eelhinnangu sisu täpsustavad nõuded on keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimise seaduse § 33 lõigete 3, 4 ja 5 alusel ning soovituslikuks kasutamiseks olevast KSH eelhindamise juhendist¹. KSH Eelhinnangu koostamisel on OÜ Inseneribüroo STEIGER (koostanud *PhD* Anna-Helena Purre ja Aadu Niidas (keskkonnamõju hindamise litsents KMH0145) lähtunud detailplaneeringu algatamise aluseks olevatest materjalidest, Transpordiameti (12.09.2022 kiri nr 7.2-2/22/18436-2, lisa 1) ja Põllumajandus- ja Toidumet (29.08.2022 kiri nr 6.2-6/9728-1, lisa 2) kirjadest, kehtivatest planeeringute andmetest, Keskkonnaregistri andmetest (seisuga 27.08.2022) ja teistest asjakohastest dokumentidest.

1. Kavandatav tegevus

Kavandatavaks tegevuseks on maatulundusmaa osaline jagamine kuueks elamumaa krundiks. Elamumaa krundid (100%) moodustatakse olemasoleva maatulundusmaa jagamise teel kruntideks, mille maksimaalne suurus oleks 2 000 m², ülejäänud krundi osa säilib maatulundusmaana. Elamumaa maksimaalne osakaal peale kruntideks jagamist oleks u 60%. Taotletava detailplaneeringuga soovitakse elamumaa kruntidele järgmiseid piiranguid hoonetele:

- hoonete arv krundil: 2 (1 üksikelamu, 1 abihoone);

¹ Kutsar, R. (täiendatud Keskkonnaministeeriumi poolt). 2018. KSH eelhindamise juhend otsustaja tasandil, sh Natura-eelhindamine. Tallinn.

- ehitusalune pind: 350 m²;
- korruselisus/kõrgus maapinnast: 2 või 1 korrust, maksimaalne kõrgus maapinnast 9 või 4,5 m.

Elamumaa puhul planeeritakse rajada veevarustus ühisveevärgist ning kanalisatsioon ühendatakse kanalisatsioonivõrku, samuti tagatakse side ja elekter. Saare katastriüksusel on elektriliin (õhuliin) 35/110 kV. Elamute soojavarustus tagatakse lokaalküttega. Elamukruntide kasutamisega seotud parkimine korraldatakse oma kruntidel, kuhu luuakse kolm parkimiskohta. Planeeritavatele kinnistutele tuleks juurdepääs tagada Saare kinnistuga idapoolt külgnevalt Jõeääre teelt (katastritunnus 56502:002:0014, riigile kuuluv transpordimaa (100%)), mis teeregistrisse on kantud Kriilevälja – Kirila – Mündi teena (tee nr 15181; kõrvalmaantee) ja mis on arvatud planeeringuala sisse. Antud kõrvalmaanteel on teekaitsevöönd 30 m, mida detailplaneeringuga tahetakse vähendada 13 meetrini. Transpordiamet oma 12.09.2022 kirjas nr 7.2-2/22/18436-2 (lisa 1) ei nõustu teekaitsevööndi vähendamise, kuna teekaitsevöönd on vajalik tulevastele elanikele teega seotud mõjude vähendamiseks (peamiselt müra).

Tabel 1. Kavandatava tegevuse kirjeldus

Ressursside, sh loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamisest	Kavandatava tegevusega planeeritakse maatulundusmaale 6 elamumaa krunti. Maa-kasutus muutub nende kruntide ulatuses (kokku u. 1,2 ha), mida planeeritakse elamumaana ja mida on võib tulevikus piirata aiaga, ehitusaluse maa-ala suurus on kokku kuni 0,21 ha. Peamine ressursside kasutus toimub läbi planeeringujärgse ehitustegevuse, mis ei erine oma olemuselt teistest sarnastest tegevustest mujal. Kuna tööd tehakse masinatega, kulub masinate töötamiseks vajalikku kütust. Kavandatava tegevusega kaasnev ressursikulu on minimaalne.
Tegevuse energiakasutus	Tegevuse energiakasutus ilmneb vaid läbi elamumaakruntidel tulevikus toimuva ehitus- ja elutegevuse. Tegevuse energiakasutus ei ole eeldatavalt erinev teistest sarnastest tegevustest mujal. Elamumaa kruntidele ehitustegevuse käigus tuleb kasutada nõuetele vastavaid ja CE sertifikaadiga varustatud masinaid. Tegevuse energiakasutus on minimaalne.
Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn	Kavandatava planeeringu järgselt võib ehituse ajal kaasneda heideid vette, pinnasesse (võimalikud õli/kütuselekked) ja õhku (ehitusmasinate heitgaasid), samuti tekib ehitusmasinate töötamisel müra. Seetõttu tuleb rakendada ehitustegevusel tavapäraseid ettevaatusprintsipe. Kui tegevust viiakse läbi pimedal perioodil kaasneb tegevusega minimaalne valgusreostus (lisatulede kasutamisel masinatel). Antud tegurid ei ületa Eestis kehtivates õigusaktidest esitatud piirmäärasid. Ehitustegevuse järgselt vastavate keskkonnategurite heitmed lõppevad.

	Vibratsiooni, soojust, kiirgust ja lõhna kavandatava tegevuse käigus ei teki.
Tekkivad jäätmed ja nende käitlemine	Kavandatava tegevuse käigus jäätmeid olulisel määral ei teki. Elamukruntidele hoonete ehituse käigus tekivad tavapärased ehitusjäätmed, mille üle andmine vastavat jäätmekäitlusluba ja -võimekust omavale ettevõttele tuleb korraldada kinnistute tulevastel omanikel. Samuti tekib tavapäraseid segaolmejäätmeid hiljem kruntide elanikel, mis tuleb üle anda jäätmekäitlejale ja oluline on sõlmida selleks vajalikud jäätmete äraveo ja jäätmekäitluse lepingud. Kuna planeeringuala puhul on tegemist ülejutusohuga alaga, siis on asjakohane maapinda elamumaa kruntide, eriti hoonete, piirkonnas täita. Täitmiseks on võimalik kasutada ka selleks sobivaid ehitus-lammutusjäätmeid. Nii on võimalik toetada jäätmete taaskasutust kruntide tõstmisel. Täitmiseks ei tohi kasutada selleks sobimatuid ning ohtlikke jäätmeid (nt. asfaltjäätmed).
Tegevusega kaasnevate avariolukordade esinemise võimalikkus, sh heite suurusest	Avariolukorrad võivad tekkida vaid ehitusmasinate kütuse/õlide reostuse korral pinnasesse või vette. Elamukruntidele ei planeerita lokaalset kanalisatsiooni ja veevarustust, mistõttu on nendega seotud avariolukorrad (nt. kanalisatsiooniga seotud reostused) minimaalsed. Veevarustus ja kanalisatsioon lahendatakse elamukruntidel ühisvärgi kaudu. Antud avariolukordade tekkimist ja mõju on võimalik minimaliseerida ettevaatusabinõude rakendamisel.
Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sh kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teaduslike andmete alusel	Asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, s.h. kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teadaolevalt puudub. Detailplaneeringu alal ja selle läheduses ei paikne ohtlikke ja suurõnnetuseohuga ettevõtteid.

Järva maakonnaplaneeringu 2030+ (kehtestatud Järva maavanema 12.12.2017 korraldusega nr 1-1/17/329; edaspidi *maakonnaplaneering*) kohaselt asub Saare kinnistu Paide linna linnapiirkonnas. Maakonnaplaneeringu kohaselt on linnapiirkonna arendamise põhimõtted: arendada välja linna ja selle lähiala ühendav jalg- ja jalgrattateede võrgustik koos vajaliku taristuga (jalgratta parkimisvõimalused), arendada välja ühtne varustus tehnovõrkudega, säilitada ja võimalusel tihendada asustust – kasutusest väljas olevate alade ja hoonete uuesti kasutusele võtmine, parendada puhke- ja rohealade võrgustikku. Maakonnaplaneeringus on asustust suunava põhimõttena toodud välja vajadus eelisarendada olemasoleva asustuse, teede ja raudteede, ühistranspordiliinide ja tehnovõrkude vahetus läheduses paiknevaid alasid, mille kohaselt detailplaneeringu ala vastab maakonnaplaneeringule. Samuti on maakonnaplaneeringus toodud, et tuleb vältida elamualade ja tervishoiu- ja sotsiaalteenuseid pakkuvate asutuste planeerimist taristute kaitsevööndisse ning kemikaaliseaduse mõistes

ohtlike ja suurõnnetusohuga ettevõtete ohu alasse. Algamiseelne Saare detailplaneering vastab antud tingimustele, kui tee nr 15181 kaitsevööndit ei vähendata nagu on väljendanud Transpordiamet (lisa 1).

Maakonnaplaneeringus on toodud ka põhimõtte, et üleujutusosaladele on soovitatav asustust mitte kavandada, selle kavandamisel teadvustada üleujutusohu ja võtta kasutusele meetmed kahjude vältimiseks. Kuna Saare detailplaneeringuala **paikneb täies mahus üleujutusosalal** (esinemistöenäosus 1 kord 10 aasta jooksul absoluutkõrgusega 60,77 m; esinemistöenäosus 1 kord 1000 aasta jooksul absoluutkõrgusega 61,16 m) siis on vajalik detailplaneeringu käigus **ette näha ennetusmeetmed** üleujutuste mõju vähendamiseks. Sellisteks meetmeteks on maaparandussüsteemide läbilaskevõime kontroll ja tagamine, vajadusel nende rekonstrueerimine ja maapinna tõstmine loodavatel elamukruntide õuealadel, et maapind oleks soovituslikult kõrgemal kui 61,2 m. Praegune maapinna kõrgus elamukruntideks planeeritud alal varieerub Maa-ameti LIDAR andmetel 59,85 m ja 61,07 m vahel. Maakonnaplaneeringus on Pärnu jõgi toodud kui maakonna tähtsusega veekogu, mida kasutatakse ujumiseks ja kalastamiseks, seetõttu on soovitatav detailplaneeringuga tagada läbi Saare kinnistu läbipääs ka jõeni (nt tiigi kõrvalt või elektriliinide alt; näiteks nagu on toodud Saare DP algatamise taotluse joonise versioonil 1). Saare DP ala kattub ka maaparandussüsteemiga, maakonnaplaneeringu kohaselt on jätkusuutlikkuse tagamiseks vajalik säilitada kuivendatud maade ja reguleeritud veekogude sh eesvoolude hea seisund ning tagada maaparandushoiu nõuete täitmine ning maaparandussüsteemi maa-alal või eesvoolul kavandatav ehitustegevus kooskõlastada Põllumajandusameti Järva keskusega (praegu Põllumajandus- ja Toiduamet).

Detailplaneeringu ala ei kattu maakonnaplaneeringu järgi väärtusliku maastikuga, väärtusliku põllumajandusmaastikuga, puhke- ja virgestusalaga, kuid kattub roheline võrgustiku koridori alaga (K9; piirkonna/maakonna väike koridor). Maakonnaplaneering seab roheline võrgustikku toimumise tagamiseks järgmised soovitusel:

- metsamaa raadamine roheline võrgustiku aladel ei ole üldjuhul lubatud. Näiteks on lubatud metsa raadamine alal, millele on väljastatud maavara kaevandamise luba, eeldusel, et raadamise võimalikkus (mõju roheline võrgustiku toimivusele) on välja selgitatud ja vajadusel välja pakutud leevendus või vältimismeetmed maavara kaevandamisloa taotluse menetluses;
- Roheline võrgustiku alal paikneva kinnistu **tarastamine on lubatud vaid õueala ulatuses**, välja arvatud juhul, kui tarastamine on õigustatud tulenevalt maade põllumajanduslikust kasutusest.

Metsamaa raadamist loodavate elamukruntide alal võib teha **vaid ehitiste ja õueala piires**. Roheline võrgustiku alade piire ja üldpõhimõtteid täpsustatakse üldplaneeringuga.

Uus Paide linna üldplaneering (ÜP) on koostamisel, selle kehtestamiseni kehtivad antud alal senise Paide valla (kehtestatud Paide Vallavolikogu 27.10.2011 otsusega nr 48) üldplaneering, mille kohaselt maa perspektiivset kasutust antud alale ette pole nähtud. DP kohustusega alade kaardil on Saare kinnistu märgitud kui Paide linna reovee kogumisala. Maakasutuse kaardi on Saare kinnistu märgitud kui maatulundusmaa, kus täiendavalt veekaitselistele piirangutele on märgitud ka riigimaantee sanitaarkaitsevöönd. Paide valla ÜP piirangute kaardi kohaselt ei ole tegemist ei väärtusliku maastiku, ega ka rohevõrgustikualaga.

Paide valla ÜPs on toodud järgmised asjakohased tingimused detailplaneeringu koostamiseks elamumaal:

- hoonete projekteerimisel ja ehitamisel peaks eelistama naturaalseid materjale (puit, kivi, betoon, metall, katusekivi, valtsplekk katus);
- maakasutuse sihtotstarve on väikeelamumaa või korruselamumaa;
- väikeelamute krundi minimaalne soovituslik suurus on 1 500 m² ja täisehituse protsent maksimaalselt 30;
- elamu korruselisus 1-3;
- parkimisvajadus tuleb lahendada krundil.

Kehtiva üldplaneeringu kohaselt on Kriilevälja ainult elamupiirkond, kus teised sihtotstarbed puuduvad. Ette nähakse Kriilevälja elamupiirkonna laiendamist Mündi poole, kuhu planeeritakse ka jalgrattateed.

Uue Paide linna üldplaneeringu eskiisprojektiis on Saare kinnistu idaserv (detailplaneeringu järgi praegune elamumaa kruntide asukoht) märgitud elamu maa-alaks, ülejäänud Saare kinnistu aga puhke- ja virgestustegevuse maa-alaks. Algatatud DP vastab koostatavas üldplaneeringus toodud nõuetele. Koostatavas Paide linna ÜPs on Saare kinnistu idaosa (s.t. planeeritav elamumaa kruntide ala) väljaspool rohevõrgustiku koridori, lammimuldade ala ning väljaspool planeeritavat matkarada, mis jäävad kõik Saare kinnistu kesk- ja lääneossa. Seega puuduvad algatatud DP puhul vastuolud koostatava Paide linna ÜP-ga. Terve Saare DP ala on arvatud koostatavas ÜPs puhkemetsa ala sisse. Puhkemetsa alal tuleb raied kooskõlastada kohaliku omavalitsusega.

Saare DP alast vahetult põhjapool on kehtestatud Paide tehisjärve ja selle lähiala DP (nr. 51167; kehtestatud 15.06.2017) ja mille eesmärgiks on supelranna ja puhkeala rajamine ning hoonestusõiguse määramine. Kehtestatud Paide tehisjärve ja selle lähiala DP kohaselt planeeritakse Saare detailplaneeringualaga piirnevale kinnistule Mündi haljasala H4 (katastritunnus 56701:001:0389) kergliiklustee ja suusarada. Algamiseelne Saare DP ja kehtestatud Paide tehisjärve ja selle lähiala DP ei ole omavahel vastuolus.

2. Tegevuse asukoha kirjeldus, sealhulgas eeldatavalt mõjutatava ala tundlikkus

Saare detailplaneeringu ala hõlmab endas Saare kinnistu (katastritunnus 56502:002:0089) ja osaliselt ka 15181 Kriilevälja-Kirila-Mündi tee kinnistu (katastritunnus 56502:002:0014). Saare DP alale lähimad elamumaad on ligikaudu 24 m kaugusel (Pärnu jõe vastaskaldal) olevad kinnistud katastritunnustega 56701:001:0842, 56701:001:0843 (pole veel hoonestatud), kagu pool asub lähim elamumaa kinnistu õueala ligikaudu 40 m kaugusel (katastritunnus 56502:002:0425) ning ida pool asub kinnistu katastritunnusega 56502:002:1290 õueala ligikaudu 90 m kaugusel. Saare DP ala läheduses puuduvad tööstushooned.

Vähemalt 70 m kaugusel Saare detailplaneeringualast läänes asub Pärnu jõgi, mis kattub Pärnu jõe loodusala (EE0040345). Pärnu jõe loodusala kaitse-eesmärkideks on:

- I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on jõed ja ojad (3260), lamminiidud (6450) ja puisniidud (6530*);
- II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on harilik hink (*Cobitis taenia*; III kaitsekategooria), harilik võldas (*Cottus gobio*, III kaitsekategooria), jõesilm (*Lampetra fluviatilis*), lõhe (*Salmo salar*) ja paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*, II kaitsekategooria).

Algatava detailplaneeringu alal puuduvad kultuurimälestised ja pärandkultuuriobjektid (seisuga 20.10.2022). Samuti puuduvad detailplaneeringu alal kaitsealused taime, looma (v.a. hariliku võldase, III kaitsekategooria loomaliik, elupaik Pärnu jões), seene ja samblikuliigid,

detailplaneeringu ala ei kattu kaitsealaga (v.a. kattuvus Pärnu jõe hoiualaga ja Pärnu jõe loodusalaga), püsielupaigaga, projekteeritava kaitseala ja püsielupaigaga ning vääriselupaigaga. Pärnu jões olevaid elupaiku ja kaitsealasid Saare detailplaneeringuga ei planeerita muuta ega mõjutada, kuna DP eesmärgiks on elamumaa kruntide loomine kinnistu idaossa (kaugemale Pärnu jõest).

Tabel 2. Kavandatava tegevuse käigus eeldatavalt mõjutatava ala tundlikkus

<p>Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused</p>	<p>Olemasolev maakasutus Saare DP alal on maatulundusmaa (Saare kinnistu) ja transpordimaa (15181 Kriilevälja-Kirila-Müнди tee kinnistu). Saare kinnistu piires on mitmed veekaitsealised piiranguid, samuti elektriliinide ja teekaitsevööndiga seotud piirangud. Kinnistut ei ole aktiivselt majandatud, seda on kasutatud elanike poolt puhkealana, samuti on tegemist maaparandusalaga. Kavandatava tegevusega plaanitakse luua kinnistu idaserva kuus elamumaa krunti, säilitades olemasoleva maakasutuse kinnistu kesk- ja lääneosas ning mitte kahjustades maaparandusala.</p>
<p>Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime</p>	<p>Saare DP alal puuduvad maavarad (maardlad). Samuti puuduvad alal Metsaregistri järgi metsaeraldised. Alal pole vääriselupaiku, kaitsealuseid liike (v.a. harilik võldas Pärnu jões), kuid DP ala kattub osaliselt Pärnu jõe loodus- ja hoiualaga, seetõttu on läbi viidud Natura eelhindamine (tabel 3). Põhjavesi on kavandatava tegevuse alal nõrgalt kaitstud. Kavandatava tegevusega ei kahjustata alal esinevaid loodusvarasid.</p>
<p>Märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasustusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade võimaliku vastupanuvõime hindamine</p>	<p>Saare DP ala väärtuslikumad märgalalised kooslused on seotud Pärnu jõe hoiu- ja loodusalaga (Natura 2000 ala) ja III kaitsekategooria kala hariliku võldase elupaigaga. Antud alad paiknevad Pärnu jões Saare kinnistu lääneosas, kus Saare DP järgi muudatusi ei planeerita. Kaitstavatele liikidele ning elupaigatüüpidele on esitatud hinnangud tabelis 3. Saare DP rakendumisel ei nähta ette negatiivseid mõjusid antud aladele ning looduslike alade vastupanuvõime ületamist.</p>
<p>Võimalikud mõjud inimese tervisele, heaolule ning elanikkonnale</p>	<p>Saare DP rakendumisel võivad mõjud avalduda peamiselt detailplaneeringutega loodavate kruntide elanikele. Hoonete ehitusaegsed mõjud võivad avalduda ka naaberkinnistute elanikele (peamiselt läbi ehitusmüra ja liiklussageduse).</p>

	<p>Planeeringuga planeeritakse 6 elamumaakrunti, kuhu on võimalik ehitada kuni 2 hoonet (eramud ja kõrvalhoone). Seetõttu on ehitusaegsed häiringud ajutised, lühiajalised ja ei ületata õigusaktides ette nähtud piirmääru. Samuti võivad häiringud tekkida Saare detailplaneeringuala tulevastele elanikele (6 kinnistu elanikud), kuna krundid piirnevad Kriilevälja - Kirila - Mündi teega, kus Teeregistri 2021.a. andmete kohaselt sõitis aasta keskmiselt 52 autot ööpäevas, valdavalt on tegemist sõiduautodega, veoautod ja autobussid moodustasid ööpäevasest liiklusest vaid 1 %. Seetõttu on tegemist küllaltki madala liiklussagedusega teega, millega seotud häiringud (peamiselt müra) on madalad. Kruntidelt väljasõit Kriilevälja - Kirila - Mündi teele tuleb detailplaneeringuga lahendada ning tuleb tagada liiklejate turvalisus. Transpordiamet oma 12.09.2022 kirjas nr 7.2-2/22/18436-2 ei näe võimalust kõrvalmaantee teekaitsevööndi vähendamiseks just müra, tolmu ja vibratsiooni leviku piiramiseks elamumaa kruntide tulevastele elanikele. Teine asjaolu, mida planeeringu koostaja peab arvestama, on DP ala paiknemine üleujutusohuga alal. Seetõttu tuleb planeeringus ette näha ennetusmeetmed üleujutusohu vältimiseks loodavatel elamumaa kinnistutel ning tagada detailplaneeringualal olemasoleva Kirila maaparandussüsteemi toimimine (Põllumajandus- ja Toiduameti 29.08.2022 kiri nr 6.2-6/9728-1) ja vajadusel viia ellu üleujutusohu ennetavad ja maaparandussüsteemi toimimist toetavad tegevused. Eelpool toodud ennetusmeetmete rakendamisel oluline mõju inimese tervisele, heaolule ja elanikkonnale puudub.</p>
--	---

Tabel 3. Mõjuhinnangud Pärnu jõe loodusala kaitse-eesmärkideks olevatele liikidele ja elupaigatüüpidele. Hinnangute seletused on järgnevad: 0 mõju puudub, + nõrk positiivne mõju, ++ oluline tugev positiivne mõju, - nõrk negatiivne mõju, -- oluline ja tugev negatiivne mõju.

	Liik/elupaigatüüp	Mõju seletus	Hinnang
	Jõesilm	Jõesilm elab Pärnu jões, kavandatavast tegevusest vähemalt 70 m kaugusel. Kuna kavandatava tegevuse käigus Pärnu jõe veekvaliteeti ja -režiimi ei muudeta ning elamute	0

		veevarustus ja kanalisatsioon lahendatakse ühisvõrkude kaudu, siis planeeritava tegevuse mõju jõesilmu elupaigale puudub.	
	Lõhe	Lõhe elab Pärnu jões alamjooksul, kuna kavandatava tegevuse ning suudme vahel on mitmed takistused (paisud), kavandatavast tegevusest vähemalt hinnanguliselt mitmekümne km kaugusel. Kavandatava tegevuse käigus Pärnu jõe veekvaliteeti ja -režiimi ei muudeta ning elamute veevarustus ja kanalisatsioon lahendatakse ühisvõrkude kaudu. Planeeritava tegevuse mõju lõhe elupaigale puudub.	0
III KK liigid	Võldas	Võldase elupaik KLO9120946 asub vähemalt 70 m kaugusel Saare detailplaneeringualast lääne suunas. Keskkonnaregistri andmetel loendati selles elupaigas 2014.a. sügisel 260 võldase isendit. Kuna kavandatava tegevuse käigus Pärnu jõe veekvaliteeti ja -režiimi ei muudeta ning elamute veevarustus ja kanalisatsioon lahendatakse ühisvõrkude kaudu, siis planeeritava tegevuse mõju võldase elupaigale puudub.	0
	Harilik hink	Hariliku hingu lähim elupaik (KLO9120983) paikneb planeeringualast ligikaudu 20 km kaugusel allavoolu. Kuna kavandatava tegevuse käigus Pärnu jõe veekvaliteeti ja -režiimi ei muudeta ning elamute veevarustus ja kanalisatsioon lahendatakse ühisvõrkude kaudu, siis planeeritava tegevuse mõju hingu elupaigale puudub.	0
II KK liigid	Paksukojaline jõekarp	Paksukojalise jõekarbi lähim leiukoht KLO9200111 paikneb kavandatavast tegevusest vähemalt 14 km kaugusel allavoolu, kus jõekarpi vaadeldi viimati 2002.a. Kuna kavandatava tegevuse käigus Pärnu jõe veekvaliteeti ja -režiimi ei muudeta ning elamute veevarustus ja kanalisatsioon lahendatakse ühisvõrkude kaudu, siis planeeritava tegevuse mõju paksukojalise jõekarbi elupaigale puudub.	0
Elupaigatüübid	jõed ja ojad (3260)	Antud elupaigatüüpi Pärnu jõe loodusala piires pole küll Keskkonnaregistrisse kantud, kuid elupaigatüübile vastab Pärnu jõgi, mis asub planeeringualast 70 m lääne suunas. Kuna kavandatava tegevuse käigus Pärnu jõe veekvaliteeti ja -režiimi ning kaldajoont ei muudeta ning elamute veevarustus ja kanalisatsioon lahendatakse ühisvõrkude kaudu, siis planeeritava tegevuse mõju jõgede ja ojade elupaigatüübile puudub	0

<i>Lamminiidud (6450)</i>	Pärnu jõe looduslalal paiknevad lähimad lamminiidud on Saare detailplaneeringu alast ligikaudu 7 km allavoolu Türi maastikukaitsealal. Kuna kavandatava tegevuse käigus Pärnu jõe veekvaliteeti ja -režiimi ei muudeta ning elamute veevarustus ja kanalisatsioon lahendatakse ühisvõrkude kaudu, siis planeeritava tegevuse mõju lamminiitudele puudub.	0
<i>Puisniidud (6530*)</i>	Pärnu jõe looduslalal paiknevad lähimad puisniidud on Saare detailplaneeringu alast ligikaudu 7 km allavoolu Türi maastikukaitsealal. Kuna kavandatava tegevuse käigus Pärnu jõe veekvaliteeti ja -režiimi ei muudeta ning elamute veevarustus ja kanalisatsioon lahendatakse ühisvõrkude kaudu, siis planeeritava tegevuse mõju puisniitudele puudub.	0

3. Tegevusega eeldatavalt oluliselt mõjutatavate keskkonnaelementide kirjeldus

Tabel 4. Eeldatavalt oluliselt mõjutatavad keskkonnaelemendid

Mõju suurus	Kavandataval tegevusel on oluline positiivne mõju keskkonnale, kaitstavatele liikide ja elupaigatüüpidele.
Mõjuala, näiteks geograafiline ala ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus	Mõjuala piirneb suures osas kavandatava tegevuse alaga (detailplaneeringuala piir). Antud alal puuduvad elanikud kuid DP järgselt luuakse elamumaa krundid (6 tk, eeldatavalt 6 pere). Arvestades keskmiseks peresse 2,94 inimest (Statistikaamet, 2021.a. rahvaloendus; ümardatuna 3 liiget), siis mõjutab planeeritav tegevus ligikaudu 18 isikut, vähemal määral on mõjutatud teised Kriilevälja küla elanikud (Statistikaamet, 2021.a. rahvaloenduse järgi 104 elanikku).
Mõju ilmnemise tõenäosus	Kavandatava tegevuse rakendamisel ilmneb maastikumuutus elamumaa kruntide alal. Samuti kruntide hoonestamisel tekivad ehitusega kaasnevad häiringuid. Hilisemad häiringud elanikele ilmevad peamiselt läbi Kriilevälja - Kirila – Mündi tee kasutamisega, antud häiringud pole aga tulevalt tee küllaltki vähesest kasutamisest olulised.
Mõju tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus	Mõjud on talutavad ning ehitusaegsed (müra) ning ei ületa Eestis kehtivates õigusaktides toodud piirmäärasid. Pöördumatuks muutuseks võib lugeda detailplaneeringuala lääneosas toimuvat maastikumuutust. Saare DP-ga loodavate elamumaa kinnistu elanikele tekitab ebaolulist müra liiklemine Kriilevälja - Kirila – Mündi teel, kus liiklussagedus on 52 sõidukit ööpäevas (peamiselt sõidua autod), u. 2 sõidukit tunnis. Eelpooltoodud häiringud ei ületa Eestis kehtivates õigusaktides toodud piirmäärasid.
Mõju piiriülesus	Piiriülene mõju puudub.

Mõju Natura 2000 võrgustiku aladele	Kavandatav tegevus viiakse läbi Natura 2000 alaga kattuvale kinnistul, kuid mõju Natura 2000 ala kaitse-eesmärkidele puudub (tabel 3).
Kavandatava tegevuse koostõu muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega	Kavandataval tegevusel puudub koostõu teiste asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega.
Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused	Keskkonnaavariide vältimiseks tuleb kasutada ehitusel tehniliselt korras masinaid. Tagada tuleb Saare kinnistu piires Kirila maaparandussüsteemi toimimine ja ette tuleb näha meetmed kinnistul üleujutusohu vähendamiseks (nt. maapinna tõstmise elumumaa piires). Teekaitsevööndisse võib rajada vaid kõrvalhooneid, kus ei elata pidevalt (nt. saun, kuur). Kinnistutelt väljasõiduteede rajamisel Kriilevälja - Kirila – Mündi teele tuleb tagada ohutus.

4. Olemasolev teave tegevusega eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju kohta, arvestades eeldatavalt tekkivaid jääke ja heiteid ning jäätmeteket, kui see on asjakohane, ning loodusvarade, eelkõige mulla, maa, maavarade ja vee kasutamist ning mõju looduslikule mitmekesisusele

Eelhinnangu järelalusena leitakse, et **kavandatavale tegevusele keskkonnamõju strateegilise hindamise ning Natura asjakohase hindamise algatamine pole vajalik**, kuna planeeritavad tegevused ei oma olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele. Kuigi kavandatava tegevuse ala kattub osaliselt Natura 2000 ala ja hoiualaga, siis kavandatava tegevuse käigus maastiku antud piirkonnas ei muudeta, samuti ühendatakse elumumaa krundid ühisveevärki ja ühiskanalisatsiooni nii, et mõju Pärnu jõe veerežiimile ja - kvaliteedile puudub. Kavandatava tegevuse rakendamine ei kahjusta Natura 2000 võrgustikku kuuluvaid alasid ja nende kaitse-eesmärke, kultuuripärandit, inimeste tervist, heaolu ega vara.

5. Teave kavandatava tegevuse erisuste või võetavate keskkonnameetmete kohta, millega kavandatakse vältida või ennetada muidu ilmnevat võivat olulist ebasoodsat keskkonnamõju

Soovitav on rakendada järgmisi meetmeid üldiste keskkonnamõjude leevendamiseks, kuid need ei ole vajalikud kavandatava tegevuse ebasoodsa mõju vältimiseks Natura 2000 võrgustikku kuuluvale loodusale ning selle kaitse-eesmärkidele:

1. Keskkonnaavariide vältimiseks tuleb kasutada tehniliselt korras masinaid;
2. Saare DP menetlusel tuleb arvestada Transpordiameti 12.09.2022 kirjas nr 7.2-2/22/18436-2 ning Põllumajandus- ja Toiduameti 29.08.2022 kirjas nr 6.2-6/9728-1 toodud seisukohtadega, mis vähendavad ebasoovitavaid mõjusid Saare DP käigus loodava elumumaa tulevastele elanikele;
3. Tagada tuleb Saare DP alal oleva Kirila maaparandussüsteemi toimimine ja ette näha ennetusmeetmed DP alal üleujutusohu vältimiseks.